

Здравни права на раждащата жена

адв. Даниела Фъртунова

27.09.2015 г., София

проект „Стратегия за дългосрочна застъпническа кампания за спазване на човешките и гражданските права в майчиното здравеопазване“

по Програма за подкрепа на НПО по ФМ на ЕИП 2009-2014

Списък с права

- Безплатна акушерска помощ
- Уважение и неприкосновеност
- Най-благоприятна жизнена среда за родилката и новороденото
- Информирано съгласие и информиран отказ
- Качествена медицинска грижа, основана на доказателства
- Домашно раждане

Безплатна акушерска помощ

Жената майка се ползва от особената закрила на държавата, която ѝ осигурява безплатна акушерска помощ - чл. 47 КРБ

Бременните и родилките до 42 дена след раждането подлежат на профилактични прегледи и изследвания - Наредба № 39 от 16.11.2004 г. за профилактичните прегледи и диспансеризацията & Наредба № 26 от 14.06.2007 г. за предоставяне на акушерска помощ на здравно неосигурени жени

Уважение и лична неприкосновеност

Защита на достойнството – чл. 1 Харта на основните права на ЕС

Забрана за безчовечно или унижително отношение – Конституция на РБ и чл. 3 от Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи

Право на неприкосновеност на личния и семеен живот – чл. 32 КРБ и чл. 8 ЕКПЧ

Закон за здравето

Закон за защита от дискриминация

*Оптимална жизнена среда

Чл. 127. (1) За осигуряване на безрисково майчинство всяка жена има право на достъп до здравни дейности, насочени към осигуряване на оптимално здравословно състояние на жената и плода от възникване на бременността до навършване на 42-дневна възраст на детето.

(2) Здравните дейности по ал. 1 включват:

[...] 6. осигуряване на оптимална жизнена среда за родилките и новородените;

[...] 10. право на избор от бременната на лечебно заведение за болнична помощ за раждане.

Придружител. Дула?

- Присъствие на близки на раждащата по време на раждането е допустимо при нейно съгласие и тяхно желание само в условия на самостоятелна родилна стая - Медицински стандарт «АГ», Глава XXIV Родилна зала, т.3.
- Пациентът има право да приема или отказва посетители - чл. 86 (2), т. 3 Закон за здравето

Ранен майка-бебе контакт

Къде е
бебето
МИ

1. Имате право да НЕ бъдете разделяна от детето си.
(Конвенция на ООН за правата на детето, чл.9 и чл.24)
2. Имате право ПРЕДВАРИТЕЛНО да получите информация за всяка медицинска интервенция, приложена на Вашето дете. (Закон за здравето, чл.87, ал.4; чл.88 и чл.89)
3. Имате право да приемете или откажете всяка интервенция, предложена на Вашето дете.
(Закон за здравето, чл.90)
4. Имате право на информация и помощ по отношение на кърменето. (Конвенция на ООН за правата на детето, чл. 24, ал. 2, т.д))
5. Имате право на повече от едно медицинско становище по отношение на поставена диагноза или лечение.
(Закон за здравето, чл. 86, ал. 1, т. 4).
6. Имате право на достъп до цялата медицинска документация за Вас и за Вашето дете, както и на копия на всички медицински документи.
(Закон за здравето, чл. 286, ал. 1 и чл. 86, ал. 1, т. 13).

Информирано съгласие

ИС е съгласие, предоставено от пациента:

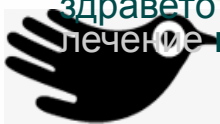
- .доброволно
- .след запознаване с определена информация
- .своевременно
- .в подходящ обем и форма,
- .даващи възможност за свобода на избора на лечение
- .устно/писмено

Информирано съгласие

Чл. 88. (1) За получаване на информирано съгласие лекуващият лекар уведомява пациента относно:

1. **диагнозата** и характера на заболяването;
2. описание на целите и естеството на лечението, разумните **алтернативи**, очакваните **резултати** и прогнозата;
3. потенциалните **рискове**, свързани с предлаганите диагностично-лечебни методи, включително страничните ефекти и нежеланите лекарствени реакции, болка и други неудобства;
4. вероятността за благоприятно повлияване, риска за здравето при **прилагане на други методи на лечение** или при **отказ** от лечение.

Информирано съгласие

Чл. 89. (1) При **хирургични** интервенции, **обща анестезия**, **инвазивни** и други диагностични и терапевтични методи, които водят до **повишен риск** за живота и здравето на пациента или до временна **промяна в съзнанието му**, информацията по чл. 88 и информираното съгласие се предоставят в писмена форма.

(2) Дейностите по ал. 1 могат да бъдат извършвани в полза на здравето на пациента **без писмено** информирано съгласие само когато **непосредствено е застрашен животът му и:**

1. **физическото или психичното му състояние не позволяват изразяване на информирано съгласие;**

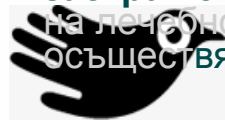
Информиран отказ

Чл. 90. (1) Пациентът [...] **може да откаже** по всяко време предложената медицинска помощ или продължаването на започнатата медицинска дейност.

(2) Отказът по ал. 1 се удостоверява в медицинската документация **с подписи** на лицето.

(3) Ако пациентът [...] не е в състояние или откаже да удостовери писмено отказа по ал. 1, това се удостоверява с подпис на лекуващия лекар и на свидетел.

(4) В случаите, когато е налице отказ по ал. 1 и е **застрашен животът** на пациента, **ръководителят** на лечебното заведение може да вземе решение за осъществяване на животоспасяващо лечение.

Качествена медицинска грижа

чл. 86 от ЗЗ:

Грижи от общността, в която пациентът живее

Достъпна и качествена здравна помощ

Предотвратяване на болката и страданието

Модерни методи на лечение

Къде е акушерката ми?

В медицинския, медико-денталния и диагностично-консултативния център могат да се разкриват звена, в които акушерки самостоятелно оказват акушерски грижи - чл. 17а от Закона за лечебните заведения

Ръководени от лекари – чл. 16-17 ЗЛЗ

Наредба за утвърждаване на „АГ“ стандарт

Уредба на домашното раждане

- Разрешено е само неасистирано домашно раждане
- Административна и наказателна отговорност за медицински лица, които асистират

Делото Ternovszky v. Hungary?

Благодаря за вниманието!

Адв. Даниела Фъртунова

индивидуални консултации

daniela@furtunova.com

www.furtunova.com

skype: fartunova

facebook.com/furtunova

групови консултации

www.estestveno.com: на 24.10, от 14 ч.

Фондация
„Родители за родители“

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на неправителствени организации в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от сдружение „Родилница“ и фондация „Родители за родители“ и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Програмата за подкрепа на неправителствени организации в България.

